

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Желка Колева Табакова
професор в Национална музикална академия (НМА)
„Проф. Панчо Владигеров“, София
относно материалите представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘**доцент**’
в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: Област на висше образование 8. Изкуство, професионално направление 8.3.
Музикално и танцово изкуство, научната специалност - История на музиката

В Държавен вестник, бр. 92 от 18.11.2022г. и в интернет-страница на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ е обявен конкурс за ‘доцент’ към катедра „Музика“ на Педагогически факултет. За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат** - гл. ас. д-р **Антония Пенева Балева** от ПУ „Паисий Хилендарски“ от същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-21-74 от 18.01.2023г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на Научното жури на конкурса за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование 8. *Изкуство*, професионално направление 8.3. *Музикално и танцово изкуство*, научната специалност - *История на музиката*, обявен за нуждите на катедра „Музика“ към Педагогическия факултет.

Документите и материалите представени на хартиен и електронен носител от **гл. ас. д-р Антония Пенева Балева** отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. По обем и проблематика публикациите отговарят на профила на конкурса и изискванията за академична длъжност ‘доцент’.

Кандидатът в конкурса е депозирал: *Административни документи* свързани с процедурата за присъждане на академична длъжност ‘доцент’ и значителен брой научни трудове публикувани след придобиване на ОНС ‘доктор’ в раздел *Документи за научно изследователка работа*. Към *сравката* за Минимален брой точки по групите показатели за академичната длъжност „доцент“ от нормативните 360 точки, кандидатът събира реален брой **1 122,5 точки** – повече от три пъти от изискуемите.

Кандидатът, гл. ас. д-р **Антония Пенева Балева** е приложила общо **43** научни труда, от които: **3** монографии; **37** научноизследователски статии, от които **33** са на български език, **2** – на английски език, **2** – на руски език; **3** Христоматии (университетски учебни помагала). Посочените научни публикации не повтарят публикации от предишна процедура. Всички представени научни трудове са публикувани в авторитетни научни издания (вкл. сп. Педагогика). Те разкриват интересите на автора в областта на: *историята и теорията на музиката и обучението по музика*. Отнасят се към проблематика, която влиза в компетенциите на кандидата.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Гл. ас. д-р Антония Балева е придобила степен Магистър по „Педагогика на обучението по музика“ в АМТИИ „проф. А. Диамадниев“ – Пловдив през 1986. След конкурс през 1988 година е назначена за асистент по *Музикална литература и музикален анализ* в ПУ „П. Хилендарски“ в Педагогически факултет, катедра „Естетическо възпитание“, в последствие в новосформираната катедра „Музика“. Преминава поетапно през следващите степени на академичното израстване – старши асистент и от 1995 година е главен асистент в същия университет. От 2002 година е доктор по „Педагогика на обучението по музика“ към катедра „Музика“ в ПУ „П. Хилендарски“. Д-р Балева има над 36 години педагогически стаж и опит по специалността.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Педагогическата дейност на гл. ас. д-р Антония Балева е забележително активна, както по натовареност, така и по многообразие на курсовете. Тя води лекционни курсове по различни музикално теоретични дисциплини в ОКС *Бакалавър* - 15 курса и в ОКС *Магистър* - 5 курса. Курсовете са посочени пунктуално в Документ № 12 за „Учебна работа“ - в Тблица 3 и 4.

Разработените от гл. ас. д-р Антония Балева *учебни програми* присъстват в Учебните планове на 8 специалности в ОКС *Бакалавър* в Педагогическия факултет - редовно и задочно обучение: „Педагогика на обучението по музика“, „Музика“, „Джаз и поп изпълнителско изкуство“, „Начална училищна педагогика“ (НУП), „Начална училищна педагогика и чужд език“ (НУПЧЕ), „Педагогика на изобразителното изкуство“ (ПОИИ), „Графичен дизайн с реклама“ и „Предучилищна и начална училищна педагогика“ (ПНУП) и 2 в ОКС *Магистър* - ПОМ (неспециалисти) и „Педагогическо взаимодействие и творчество в детската градина“.

Тя е научен ръководител на успешно защитили дипломанти от специалност „Педагогика на обучението по музика“. Научен консултант на разработки за участие в ежегодните студентски научни форуми. В направление Художествено-творческа дейност - работи с Академичния хор към Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и осъществява концертни изяви и участия в различни форуми на хоровото изкуство (2002 – 2006), както и концерти-лектории със съвместното участие на студенти и други преподаватели от катедра „Музика“.

През последната учебна година към допълнителните изисквания за Учебната дейност от задължителните минимален брой 30 точки във ВУЗ, кандидатът гл. ас. д-р Балева събира 131 точки. В норматива си има двойна натовареност което доказва не само голямата ѝ ангажираност в учебния процес, но и широкоспектърния ѝ опит на специалист. Има заетост по научната специалност *Музикознание и музикално изкуство* и *История на музиката*: Аудиторна заетост – 96 точки (975 часа при норматив 360ч.); Извънаудиторна – 30 точки (по 0,5 за всеки 10 часа). За изготвяне на Учебни програми – 5 точки.

Д-р Балева има участия в научноизследователски проекти: Национални научни и образователни проекти – 5; Международни и национални научни форуми – 11; Международен художествено-творчески проект – 1 (Участвала е като член на екипа в

Международен проект към Министерството на младежта и спорта, по програма за трансгранично сътрудничество на Европейския съюз под патронажа на: Фондация „Покана за живот”, Министерство на младежта и спорта и „Младежта на Европа“, (2004).

Представените от кандидата дейности показват голяма активност и доказват натрупан голям професионален, преподавателски и научен опит. Гл. ас. д-р Балева притежава необходимите компетенции на преподавател и изследовател на музикалното изкуство. Членува в Съюза на Учените в България и Съюза на музикалните и танцови дейци. Профилът ѝ отговаря на критериите на обявения конкурс.

Научна и научно-приложна дейност на кандидата

Професионалните области от музиката, в които работи гл. ас. д-р Балева обхващат направления от теорията, историята, философия и педагогиката: История на музиката, Музикална естетика и философия, Методика на обучението по история на музиката, Теория на музиката, Културология, Педагогика на обучението по музика. Публикациите ѝ са свързани пряко с практическата ѝ дейност на университетски преподавател.

В обявения конкурс, за основен хабилитационен труд д-р Балева представя монографията: *„Музика и време. Философски, естетически и исторически фрагменти.“* Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2019, 197 стр. В нея се изследва музиката в светлината на философско, исторически и времеви съотношения. Съчетава се нова гледна точка с вече документирани факти и анализи по проблематиката за морфологията на музика-време-пространство. С този труд се допълват изкуствоведските изследвания в България и се дава база за разширяване на музикално-теоретичните и философско-естетически аспекти. Осветляват се редица понятия в музикалното произведение от гледна точка на време-пространство, насочени към образователния процес с цел приложение в практиката. Цитат: *„Изучаването на различните културноисторически представи и отношения към времето, отразени в музиката; изследването на спецификата и същността на музикалното време като художествен феномен; изучаване особеностите на музикалното възприятие по отношение на времевите и темпорални характеристики на музиката.“* Авторът се позовава на огромен брой източници и посочва изследвания, които ѝ позволяват да достигне до дедуктивни умозаклучения и да изведе собствени изводи. Това доказва обстойно познаване на предишни проучвания по съответната проблематика и внася нови акценти и нова гледна точка с настоящото изследване. В монографията гл. ас. д-р Балева борави със сложна материя, която надхвърля рамките на общоприетите стандарти и създава предпоставки за развитие на научната дейност в тази насока.

Представени са още 2 монографии: *„Аспекти на музикалната култура XVII – XVIII век.“* 152 с., УИ „П. Хилендарски”, Пловдив, 2012, и *„Музикалното възприемане. Историко-теоретични аспекти.“*, 127с., УИ „П. Хилендарски”, Пловдив, 2010.

Темата на втората монография *„Аспекти на музикалната култура XVII – XVIII век.“* е мотивирана от проблемите, свързани с възприятията и предпочитанията на съвременното консуматорско общество и в частност на бъдещите специалисти. Разглеждат се фундаментални процеси дали основа за развитието на музикалното изкуство като форма, видове и жанрове. Фокусът пада върху произведения свързани с: *„исторически, културологични, естетически и изкуствоведски изследвания, утвърдени монографични и*

други музикално исторически трудове“.

Третата монография „Музикалното възприемане. Историко-теоретични аспекти.“ е структурирана в посока на третия фактор от триумвирата композитор-интерпретатор-консуматор, дискутирайки съвременната музикална култура и: „музикалното възприемане в контекста на музикалната естетика, на социологията и психологията“. Тя е посветена на безкрайно сложната и в същността си субективна гледна точка отнасяща се към процесуалния характер на музикалното възприемане и музикалното възприятие. Обръща поглед към: „различни аспекти на интерпретацията - философски, исторически, естетически, социологически“, с което разширява и допълва наличната литература в музикалната историография.

Кандидатът в конкурса представя **37** научноизследователски статии по сходна или нова проблематика. В голяма си част от *научните статии и доклади* от 2004 година до момента, гл. ас. д-р Балева засяга голям спектър от актуални теми свързани с практика и теория на образованието, история на музиката и изкуството. Въпросите анализирани в тях, извън основния хабилитационен труд са: иновации, интеграция, електронни медии, компютърни технологии, развитие на жанровете, национални и европейски насоки в образованието и редица други производни на тях теми, заслужават висока оценка.

Д-р Балева има публикувани **3** университетски учебни помагала – *Христоматии*: „Музикалната култура 1600 – 1750. Музиката на Барока“; „Музикалната култура през втората половина на XVIII и началото на XIX век. Идеи. Стиллове. Творци“; „Музикалната култура през втората половина на XVIII и началото на XIX век. Революцията в музиката“, предназначени основно за студенти от музикални специалности в университети и музикални академии, както и за по-широка аудитория – студенти и преподаватели от други специалности по изкуствата, за специалисти от средните общообразователни училища и училища по изкуствата. Цялостната концепция на учебните помагала включва: „философско-естетически възгледи, периодизация, стиллове и жанрове, творци и произведения.“

От приложените за процедурата трудове има **10 цитирания** в монографии и колективни томове с научно рецензиране и **2 цитирания** в нереферирани списания с научно рецензиране.

Оценка на личния принос на кандидата

Въпросите, които изследва и разработва гл. ас. д-р Антония Балева излизат извън рамките на възприетите стандартни понятия. Тя прилага собствен подход и стилистичен изказ, разширявайки параметрите и територията на музикознанието в посока на осъвременяване на теорията и практиката, стъпвайки върху фундамента на класическата наука за музиката, което е безспорен авторски принос.

Личният принос на кандидата към цялостната му дейност проличава и в представените материали по процедурата за конкурса - прекрасно организирана документация и безупречно структуриран голям обем информация по раздели. Това говори за дисциплиниран ум и открояващи се аналитични способности.

4. Критични забележки и препоръки

Предвид големия брой доклади и публикации - 37 на брой, пръснати в различни издания и сборници, препоръчвам на гл. ас. д-р Балева да ги издаде в единен сборник с цел по-достъпно ползване и възможност за приложение от колегиума.

5. Лични впечатления

Имам възможност от няколко години да работя с гл. ас. д-р Балева в специалност Актьорско майсторство за драматичен театър (АМДТ) и отговорно мога да заявя, че тя е изключителен професионалист, допълващ и подпомагащ спецификата на текущата работа, етичен и колегиален сътрудник.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Антония Балева отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Постигнатите от гл. ас. д-р Антония Балева резултати в учебната и научно-изследователската дейност напълно съответстват на минималните национални изисквания.

Кандидатът в конкурса е представил значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Антония Балева е безспорна.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогически факултет за избор на *гл. ас. д-р Антония Пенева Балева* на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование: 8. Изкуство, професионално направление: 8.3. Музикално и танцово изкуство, научната специалност: История на музиката.

11.03.2023

Становището изготвил:

(подпис)

Проф. д-р Желка Табакова